

Program ERASMUS+

„Wstań z kanapy! Rozwijanie kompetencji społecznych i przedsiębiorczych dla młodzieży NEET”

Numer projektu 2018-1-SK-01-KA204-046335

Scenariusz projektu

Ogólne informacje na temat warsztatu

Moja przedsiębiorczość – moja szansa na sukces

Nazwa kompetencji społecznej	<ul style="list-style-type: none"> - logiczne myślenie - innowacyjne podejście do problemu
Nazwa warsztatu	Moja przedsiębiorczość – moja szansa na sukces
Cele nauczania	<ul style="list-style-type: none"> • określenie predyspozycji przedsiębiorczych • określenie możliwości rozwoju i wykorzystania cech przedsiębiorczych w życiu zawodowym
Czas trwania	6 godz.
Wymagane materiały dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • tablica flipchart z narysowanym termometrem, gdzie „+” oznacza dobry nastrój, a „-” oznacza złe samopoczucie • zdjęcia: o treści i jakości przemawiającej do wyobraźni; raczej czarno-białe, w podobnym formacie; bez tytułów (podpisów) i wskazówek dotyczących treści: ważne są pomysły/konotacje zainspirowane zdjęciami, co one tak naprawdę przedstawiają; w odpowiedniej ilości (około 50 zdjęć dla każdej grupy liczącej 10, 12 osób) • laptop i projektor z tablicą oraz dostęp do Internetu • film: • film: "Przedsiębiorczość" dostępny na stronie: https://www.nbportal.pl/rozrywka/filmy/filmy-animowane/rynki

	<ul style="list-style-type: none"> • zestaw „Cechy przedsiębiorcze” i kategorie oceny/podziału (załącznik 1) dla każdej grupy • formularz „Gdzie jest zebra?” oraz klucz do ćwiczeń dla wszystkich uczestników (załącznik 2) • komputer z dostępem do Internetu (najlepiej dla każdego uczestnika) • strony internetowe zawierające testy i gry online z zakresu przedsiębiorczości • karty, kartki samoprzylepne, mogą być w różnych kolorach • wariant I – plakat z rysunkiem „teczki” oraz plakat z rysunkiem „kosza” • wariant II - teczka i kosz
Innowacyjna metoda	<p>Praktyczne wykorzystanie komputera w procesie określania kompetencji przedsiębiorczych.</p> <p>Wykorzystanie danych internetowych, w tym testów online, w gromadzeniu i przechowywaniu informacji o kompetencjach, a także identyfikacji i planowaniu dalszych obszarów rozwoju.</p>
Efekty/wyniki nauczania	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniowanie pojęcia „przedsiębiorczość”. • identyfikacja obszarów zniechęcających do i stymulujących przedsiębiorczość • rozwijanie umiejętności logicznego i kreatywnego myślenia, nieschematycznego postrzegania problemu • wzrost wiedzy o sobie, w tym kompetencji społecznych i przedsiębiorczych • określenie mocnych stron i obszarów do rozwoju
Wykaz załączników	<ul style="list-style-type: none"> • zestaw „Cechy przedsiębiorcze” i kategorie oceny/podziału (załącznik 1) • _Gdzie jest zebra? (załącznik 2)

Program warsztatu

1. Wstęp
2. Definicja pojęcia "przedsiębiorczość".
3. Ocena wybranych kompetencji przedsiębiorczych: predyspozycje i zdolności, logiczne myślenie, twórcze podejście do problemu
4. Ocena i zakończenie

Opis zajęć

Ćwiczenie 1	Runda wstępna [1]
Wymagane materiały dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Wariant I - brak • Wariant II <p>- tablica flipchart z narysowanym termometrem, gdzie „+” oznacza dobry nastrój, a „-” oznacza złe samopoczucie</p>
Typ zajęcia	Praca indywidualna

Opis

Wariant I

Prowadzący prosi uczestników, aby odpowiedzieli:

- jak się czują?
- z jakimi uczuciami rozpoczynają zajęcia?
- z jaką energią?

Wariant II

1. Wszyscy uczestnicy zaznaczają na termometrze swój nastrój, uzasadniając dlaczego wybrali „+” lub „-”.
2. Prowadzący może zwrócić uwagę, czy uczestnicy lepiej się poznają, czy pojawiły się szczególne trudności.

Uwaga:

Proszę nie robić osobnych tabel dla punktów 3.1, 3.2, itd. W przykładowym scenariuszu znajduje się 5 tabel.

Ćwiczenie 2	Określenie pojęcia „przedsiębiorczość” - na podstawie ćwiczeń „Język fotografii” [2] oraz „Co to jest przedsiębiorczość?”[3].
Wymagane materiały dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • zdjęcia: o treści i jakości przemawiającej do wyobraźni; raczej czarno-białe, w podobnym formacie; bez tytułów (podpisów) i wskazówek dotyczących treści: ważne są pomysły/konotacje zainspirowane zdjęciami, co one tak naprawdę przedstawiają; w odpowiedniej ilości (około 50 zdjęć dla każdej grupy liczącej 10, 12 osób) • laptop i projektor lub tablica interaktywna z dostępem do Internetu • film: „Przedsiębiorczość” dostępny na stronie: https://www.nbportal.pl/rozrywka/filmy/filmy-animowane/rynki
Typ zajęcia	Praca indywidualna, dyskusja

Opis

1. Pierwszym krokiem jest określenie przez uczestników, co przychodzi im do głowy, gdy słyszą pojęcie „przedsiębiorczość”. W tym celu pomagają zdjęcia. Są one rozłożone w sposób zapewniający dobrą widoczność oraz wygodny dostęp wszystkim uczestnikom. Prowadzący wydaje polecenie: Proszę wybrać 2 zdjęcia, które kojarzą się wam z pojęciem: „przedsiębiorczość”. Skupiając się na pierwszych skojarzeniach.
2. Uczestnicy w ciszy zmieniają miejsca, oglądając zdjęcia.
3. Uczestnicy wybierają 2 zdjęcia, które najbardziej pasują lub które najbardziej przykuwają ich uwagę w kontekście przedsiębiorczości.
4. Po dokonaniu wyboru zbierają zdjęcia i wracają na swoje miejsce.
5. Jeśli ktoś wybierze zdjęcie, które zostało już wybrane przez inną osobę, nie zmienia wyboru. Czeką na swoją kolej podczas dyskusji i proszą o przekazanie zdjęć.
6. Uczestnicy po kolei zabierają głos, prezentując grupie wybrane zdjęcia i wyjaśniając powody wyboru.
7. Prowadzący i inni uczestnicy mogą zadawać dodatkowe pytania.

8. Podsumowanie: wymiana spostrzeżeń, skojarzeń, wyobrażeń na temat przedsiębiorczości.
9. Następnie prowadzący wyświetla film „Przedsiębiorczość”. Po zakończeniu uczestnicy wyrażają swoje opinie na temat cech i różnic, które mogą pojawić się w rozumieniu przedsiębiorczości.

Ćwiczenie 3	Ocena wybranych kompetencji przedsiębiorczych - na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia: Zagadki przedsiębiorczości (załącznik 1)⁴ • Ćwiczenia: Gdzie jest zebra? (załącznik 2)⁵ • Ćwiczenia: Czy posiadam cechy osoby przedsiębiorczej?⁶
Wymagane materiały dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Zestaw „Cechy przedsiębiorcze” dla każdej grupy • Arkusz „Osoba przedsiębiorcza” • Formularz „Gdzie jest zebra?” oraz klucz do ćwiczeń dla wszystkich uczestników (załącznik 4a, 4b) • Komputer z dostępem do Internetu (najlepiej dla każdego uczestnika) • Lista stron internetowych zawierających testy i gry online z zakresu przedsiębiorczości
Typ zajęcia	<ul style="list-style-type: none"> • Praca indywidualna • Dyskusja • Praca indywidualna, praca w parach • Dyskusja

Opis

Pierwszym krokiem jest określenie cech, umiejętności i działań związanych z przedsiębiorczością. W tym celu uczestnicy wykonują: „Zagadki przedsiębiorczości”.

1. Prowadzący dzieli uczestników na 2 lub 4 zespoły.
2. Każdy zespół otrzymuje zestaw 39 kart zawierających opis obszarów utrudniających działania przedsiębiorcze.
3. Pierwszym krokiem jest segregacja otrzymanych kart:
  - a. Jeden lub dwa zespoły wybierają z 39 kart te, które zawierają opis obszarów zniechęcających do podejmowania działań przedsiębiorczych.
  - b. Jeden lub dwa zespoły wybierają z 39 kart te, które zawierają opis obszarów najbardziej sprzyjających przedsiębiorczości.
4. Następnie wszystkie zespoły układają wybrane karty zgodnie z 3 kategoriami: cechy, umiejętności, działania.
5. Po zakończeniu każdy zespół prezentuje innym efekt swojej pracy.
6. Podsumowanie: arkusze z wszystkich zespołów są ze sobą uzupełniane. Prowadzący wraz z uczestnikami analizuje cały materiał. Ustala, czy zaszyły jakieś zmiany w stworzonym zestawie. Jeśli tak, omawia je. Uczestnicy wraz z prowadzącym wspólnie układają opisy zalet i trudności w prowadzeniu własnej działalności gospodarczej. Prowadzący zaznacza, że do podjęcia decyzji o prowadzeniu własnej działalności najważniejsze są osobiste predyspozycje i wartości. W planowanym przedsięwzięciu można wykorzystać zdolności i zainteresowania oraz wesprzeć je wiedzą i kwalifikacjami, które dają możliwość podejmowania różnego rodzaju przedsięwzięć. Na koniec prowadzący rozdaje materiały „Osoba przedsiębiorcza”.

Drugim krokiem jest stymulacja logicznego i kreatywnego myślenia, określenie własnego podejścia do problemów/trudności oraz nieschematycznych sposobów ich rozwiązania. W tym celu uczestnicy wykonują ćwiczenie „Gdzie jest zebra?”

1. Prowadzący rozdaje uczestnikom formularz „Gdzie jest zebra?”
2. Następnie wyjaśnia, w jaki sposób należy rozwiązać ćwiczenie.
3. Uczestnicy wykonują zadanie w parach lub indywidualnie (w zależności od preferencji).
4. Prowadzący podaje klucz do ćwiczenia.
5. Uczestnicy porównują swoje wybory z odpowiedziami w kluczu.

6. Prowadzący inicjuje dyskusję na temat przebiegu pracy, sposobu dochodzenia do rozwiązania i możliwych trudności.
7. Na koniec prowadzący i uczestnicy zastanawiają się nad korzyściami i praktycznymi aspektami nieschematycznego podejścia do rozwiązywania problemów/trudności.

Kolejnym krokiem jest określenie własnych kompetencji w zakresie przedsiębiorczości.

Część I

1. Prowadzący wyjaśnia, że podstawą efektywnego zarządzania karierą edukacyjną i zawodową jest świadomość własnych kompetencji w obliczu ciągle zmieniających się wymogów rynku pracy. W osiągnięciu samoświadomości pomocne są różne metody i narzędzia, takie jak: testy samodzielne, testy, kwestionariusze.
2. Prowadzący proponuje uczestnikom wypełnienie internetowego Kwestionariusza 16PF.
3. Wyjaśnia, że test składa się z 60 pytań dotyczących osobistych preferencji lub zachowań. Pytania przedstawione są w formie twierdzeń, do których należy się ustosunkować na 7-stopniowej skali: zgadzam się - nie zgadzam się.
4. Prowadzący podkreśla, że niezbędne są szczere odpowiedzi. Odpowiedzi powinny być udzielane zgodnie z tym, jak zachowujemy się w opisanych sytuacjach, nie jak chcielibyśmy lub jak (naszym zdaniem) powinniśmy się zachować. Jeśli nigdy nie znaleźliśmy się w opisanej sytuacji, zastanówmy się, jaka byłaby nasza naturalna reakcja, gdyby doszło do takiej sytuacji. Gdy pytanie dotyczy preferencji, należy wskazać swoje rzeczywiste skłonności, a nie te, które wydają się właściwe czy pożądane.
5. Prowadzący podkreśla, że należy odpowiadać na wszystkie pytania i unikać odpowiedzi neutralnych (środek skali).
6. Prowadzący wyjaśnia, że czas przeznaczony na test nie jest ograniczony. Nie należy jednak zbyt długo zastanawiać się nad odpowiedziami.
7. Ponadto należy zaznaczyć, że wynik testu nie jest oceniany. Nie ma dobrych i złych odpowiedzi. Każdy z 16 typów osobowości jest inny, ale jest równie wartościowy. Żaden z nich nie jest lepszy lub gorszy od pozostałych.
8. Po uzyskaniu informacji i wyjaśnień od prowadzącego uczestnicy wypełniają test.
9. Po udzieleniu odpowiedzi na wszystkie pytania uczestnicy otrzymują podsumowanie i najważniejsze informacje o swoim typie osobowości. Więcej informacji i szczegółowe opisy danej osobowości w konkretnych

aspektach życia: związkach, przyjaźniach, rodzicielstwie i karierze dostępne są w języku angielskim.

10. Na zakończenie prowadzący rozpoczyna dyskusję na temat uzyskanych wyników:

- w jakim stopniu są one zgodne z oczekiwaniami i aktualną wiedzą uczestników na swój temat
- jakie kwestie budzą wątpliwości
- w jakim stopniu uzyskane informacje mogą być pomocne w osiągnięciu celów i planowaniu dalszych działań rozwojowych.

Dodatkowo: prowadzący podaje adresy stron internetowych, na których dostępne są bezpłatne testy z wynikami online, np.

- <https://www.16personalities.com/pl/darmowy-test-osobowo>
- <http://testosobowosci.net/test2.php>
- <https://4grow.pl/testy-kompetencji-miekkich-online>
- [http://www.psychologia.net.pl/testy.php?test=zawod,](http://www.psychologia.net.pl/testy.php?test=zawod)

Część II

Wykorzystanie gier w obszarze przedsiębiorczości (online). Na przykład, dostępnych na stronie: <https://www.nbportal.pl/rozrywka/gry>

Załącznik 1

Zestaw „Cech przedsiębiorcze” i kategorie oceny

Obszary przedsiębiorczości

niechęć i strach zamiast samodzielności	niepewność i niestabilność emocjonalna	brak odporności na stres
pesymizm i zmartwienia	niezdecydowanie	stanowczość
otwartość	aktywność i optymizm	skuteczność i wydajność
niezależność	stabilność emocjonalna	wytrwałość w dążeniu do celu
trudności w kontaktach i współpracy z innymi ludźmi	unikanie problemów	trudności w wykonywaniu obowiązków administracyjnych
odkładanie decyzji w czasie	działanie chaotyczne i nieplanowane	zarządzanie personalem

planowanie	rozwiązywanie problemów	prorowadzenie dokumentacji
-------------------	--------------------------------	-----------------------------------

prorowadzenie negocjacji	szybkie podejmowanie decyzji	zarządzanie finansami
znajomość przepisów prawa	unikanie sytuacji i decyzji obciążonych ryzykiem	oczekiwanie na wsparcie i opiekę innych
brak zdolności twórczych i bierna postawa	unikanie zmian	usprawiedliwianie swojego braku sukcesu
wykazywanie inicjatywy	poszukiwanie najlepszych możliwych rozwiązań	dostosowywanie postępowania do zmian
podejmowanie ryzyka	niezależność od innych	przyjmowanie pewnej odpowiedzialności za działania

przekonywanie innych	wykorzystywanie pojawiających się możliwości	 pewność siebie
---------------------------------	---	------------------------

Kategorie oceny/podziału

CECHY
UMIEJĘTNOŚCI
DZIAŁANIA

Załącznik 2

Gdzie jest zebra?

Proszę przeanalizować wskazówki i odpowiedzieć na pytania:

- W którym domu mieszka zebra?
- W którym domu mieszka Niemiec?
- W którym domu pije się mleko?
- Kto mieszka w niebieskim domu?

1. Jest pięć domów.
2. Szwed mieszka w czerwonym domu.
3. Niemiec jest właścicielem psa.
4. W zielonym domu pije się kawę.
5. Duńczyk pija herbatę.
6. Zielony dom stoi zaraz na lewo od białego domu.
7. Osoba, która hoduje w domu kanarki, pija mleko.
8. Norweg mieszka w żółtym domu.
9. W środkowym domu pija się mleko.
10. Norweg mieszka w piątym domu.
11. Osoba, która pija herbatę, mieszka w domu sąsiadującym z domem, w którym trzymany jest kot.
12. Osoba, która jest właścicielem psa, pije sok pomarańczowy.
13. Anglik mieszka w pierwszym domu.
14. Norweg mieszka obok niebieskiego domu.
15. Wodę pija się w domu sąsiadującym z domem, w którym pija się herbatę.
16. Pierwszy dom jest zielony.
17. Mieszkaniec domu po prawej stronie domu, w którym pija się mleko, ma konia.
18. Sok pija się w domu obok domu, w którym pija się kawę.

Rozwiązanie:

- W którym domu mieszka zebra? – zielonym (pierwszym)
- W którym domu mieszka Niemiec? – białym (drugim)
- W którym domu pija się mleko? – czerwonym (trzecim)
- Kto mieszka w niebieskim domu? – Duńczyk

Zielony

Anglik

Kawa

Zebra

biały

Niemiec

Sok

Pies

czerwony

Szwed

Mleko

Kanarek

niebieski

Duńczyk

Herbata

Koń

żółty

Norweg

Woda

Kot

Opis

1. Prowadzący rozkłada plakaty – na jednym znajduje kontur teczki, na drugim kosza – lub pokazuje kosz i teczkę. Rozdaje uczestnikom kartki.
2. Prowadzący wyjaśnia uczestnikom, co oznacza „teczka”, a co „kosz”.
3. Uczestnicy umieszczają w teczce wszystko, co wynieśli ze spotkania, czego się nauczyli, co uważają za ważne, co im się podobało. Do symbolicznego kosza wyrzucają to, co uważają za niepotrzebne i bezużyteczne. Zapisują swoje pomysły na kartce papieru, następnie podchodzą do plakatów i „pakują do teczki” lub „wrzucają do kosza”.
4. Prowadzący rozpoczyna dyskusję podsumowującą spotkanie. Uczestnicy powinni mieć możliwość skomentowania swoich odpowiedzi i dowiedzenia się, jak zareagowali inni.

1. Opracowanie własne na podstawie materiałów szkoleniowych i scenariuszy zajęć dostępne na stronie
http://www.modm.bialystok.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=629:rozumiem-innych-uczucia-s-zmienne-dobrze-by-razem&catid=37:wychowanie&Itemid=15
(22.05.2015)
2. Metody grupowego poradnictwa zawodowego. Metoda edukacyjna. Zeszyty Informacyjno-Metodyczne Doradcy Zawodowego nr 12, KUP Warszawa, 1999 r.
3. Opracowanie własne na podstawie podręcznika E. Liwosz. M. Nowak, K. Pankiewicz: Poszukiwanie pracy. Program szkolenia w klubie pracy. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2009
4. Opracowanie własne na podstawie podręcznika E. Liwosz. M. Nowak, K. Pankiewicz: Szukam pracy. Program szkolenia w klubie pracy. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2009
5. Opracowanie własne na podstawie: Gotowość do zmian. Droga do doskonalenia w świecie dynamicznych zmian. Zeszyty Informacyjno-Metodyczne Doradcy Zawodowego nr 15, KUP Warszawa, 2000.
6. Dostępne na stronie internetowej:
<https://www.16personalities.com/pl/darmowy-test-osobowosci>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

